

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 8C/4/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1218200519
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Raul Pospíšil
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2018:1218200519.2

Uznesenie

Okresný súd Bratislava II v spore žalobcu: Zmeň na zeleň, občianske združenie, Čerešňová 284, 930 41 Kvetoslavov, IČO: 50 801 830 proti žalovanému: ELEX, spol. s r. o., Popradská 80, 821 06 Bratislava, IČO: 17 337 232, o zaplatenie 40.000,- EUR s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd sťažnosť žalobcu proti uzneseniu, č.k. 8C/4/2018-27, zo dňa 07.06.2018 z a m i e t a .

odôvodnenie:

Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 19.01.2018 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 40.000,- EUR s príslušenstvom.

Uznesením, č.k. 8C/4/2018-27, vydaným vyšším súdnym úradníkom, súd konanie zastavil z dôvodu, že žalobca v súdom určenej lehote nezaplatil súdny poplatok za žalobu.

Žalobca v zákonnej lehote podal sťažnosť proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka. Uviedol, že ako ekologické občianske združenie je od súdnych poplatkov v zmysle § 4 ods. 2 písm. c) oslobodený, súdny poplatok nezaplatil a súd o tejto skutočnosti informoval. Podľa čl. 29 ods. 1 Ústavy SR právo slobodne sa združovať sa zaručuje. Každý má právo s inými sa združovať v spolkoch alebo iných združeníach. Žalobca bol založený v roku 2017 a jeho činnosť je zameraná na životné prostredie. Z dikcie zákona o združovaní občanov nevyplýva, koľkokrát za rok alebo za určité obdobie je občianske združenie povinné vytvárať činnosť v uvedenom smere alebo podávať žaloby, aby spĺňalo podmienku pre oslobodenie od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona z dôvodu, že je ekologickou organizácia. Zákon bližšie nešpecifikuje podmienky oslobodenia ekologickej organizácie od súdneho poplatku. Rovnako nikdy neustanovuje, že oslobodenie je prípustné len v prípade, ak ide o vykonávanie činnosti vo verejnom záujme. Žalobca mal za to, že vyšší súdny úradník rozšíril výklad príslušného zákonného ustanovenia tým, že k nemu doplnil podmienku vykonávania činnosti vo verejnom záujme. Z uvedených dôvodov žalobca žiadal, aby súd napadnuté uznesenie zrušil.

Podľa § 239 ods. 1 Civilného sporového poriadku, proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť.

Podľa § 240 Civilného sporového poriadku, sťažnosť môže podať ten, v koho neprospech bolo uznesenie vydané.

Podľa § 248 Civilného sporového poriadku, o sťažnosti rozhodne súd prvej inštancie.

Podľa § 250 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak nie je sťažnosť dôvodná, súd sťažnosť zamietne.

Podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, od poplatku sú oslobodené nadácie a charitatívne organizácie, humanitárne organizácie, ekologické organizácie a združenia pôsobiace na ochranu spotrebiteľov.

Napadnutým uznesením vyššieho súdneho úradníka bolo konanie zastavené, nakoľko žalobca v súdom určenej lehote nezaplatil súdny poplatok za žalobu. Žalobca ako ekologická organizácia mal za to, že je oslobodený od súdneho poplatku podľa ust. § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 71/1992 Zb., a to bez obmedzenia vo vzťahu k predmetu konania. V napadnutom uznesení súd poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 503/2012-10, podľa ktorého "v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch je zrejmé, že v prípade väčšiny subjektov postačí na oslobodenie od súdnych poplatkov ich určité zaradenie - napr. štátne rozpočtové organizácie, štátne účelové fondy a pod. Pri niektorých subjektoch však nemožno vylúčiť skúmanie jednak postavenia a podstaty činnosti, ktorú pod toto ustanovenie zaradené subjekty vykonávajú, ako aj vecných hľadísk konkrétneho prípadu, najmä z hľadiska, či v danom prípade ide o ochranu verejného záujmu. K výkladu právnych predpisov a ich inštitútov totiž nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v takom prípade, kedy sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona. Jazykový výklad môže totiž v zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu predstavovať len prvotné priblíženie sa k obsahu právnej normy, ktorej nositeľom je interpretovaný právny predpis; na overenie správnosti či nesprávosti výkladu, resp. na jeho doplnenie či upresnenie potom slúžia ostatné interpretačné prístupy postavené na roveň gramatickému výkladu, v tomto prípade systematický a teleologický výklad, ktoré sú spôsobilé v kontexte racionálnej argumentácie predstavovať významný konektív pri zistení obsahu a zmyslu aplikovanej právnej normy (napr. I. ÚS 351/2010). Účelom právnej regulácie obsiahnutej v ustanovení § 4 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch je nesporne ochrana verejného a celospoločensky prospešného záujmu." Z uvedeného je zrejmé, že ust. § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 71/1992 Zb. nemožno aplikovať automaticky na niektorý z vymedzených subjektov bez skúmania toho, či jeho aplikáciou bude aj naplnený účel citovaného zákonného ustanovenia. Ústavný súd SR sa v danom prípade zaoberal sťažnosťou združenia pôsobiaceho na ochranu spotrebiteľov, ktoré bolo súdom prvej inštancie vyzvané na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu, pričom z dôvodu nezaplatenia poplatku bolo konanie zastavené. Uznesenie o zastavení konania bolo potvrdené odvolacím súdom, ktorý v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že "preskúmaním veci dospel odvolací súd k záveru, že predloženými stanovami žalobca síce preukázal skutočnosť, že združenie je založené okrem iného aj na ochranu spotrebiteľov, avšak je treba zdôrazniť, že vykonávanie tohto jeho oprávnenia ako združenia na ochranu spotrebiteľov by zásadne malo byť činnosťou vo verejnom záujme, pretože len takejto činnosti Zákon o súdnych poplatkoch v zmysle § 4 ods. 2 písm. c) priznáva, a to za splnenia konkrétnych predpokladov, osobné oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Oslobodenie od súdnych poplatkov nastáva preto pre združenie na ochranu spotrebiteľov zo zákona iba v tom prípade, keď združenie v konkrétnej prejednávanej veci pôsobí na ochranu spotrebiteľa, a teda chráni a presadzuje v súdom konaní oprávnené záujmy spotrebiteľa zo spotrebiteľského vzťahu a uplatňuje práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov..." Ústavný súd SR odmietol sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, pričom uviedol, že závery napadnutého rozhodnutia korešpondujú so zmyslom a účelom uvedenej právnej normy. Krajský súd v napadnutom uznesení uviedol, na základe akých skutočností dospel k záveru o potrebe potvrdenia rozhodnutia súdu nižšieho stupňa. Ústavný súd nezistil taký výklad a aplikáciu ustanovenia § 4 ods. 2 písm. c) zákona o súdnych poplatkoch, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto (aj pri zvážení dôsledkov takéhoto výkladu z hľadiska jeho dopadu na princíp spravodlivosti) ústavný súd posúdil výklad krajského súdu ako ústavne konformný.

Obdobným prípadom ako v prejednávanej veci sa zaoberal aj Krajský súd v Trnave v uznesení, sp. zn. 23Co/759/2014 zo dňa 26.07.2016. V predmetnom prípade žalobca postúpil svoju pohľadávku združeniu na ochranu práv spotrebiteľov, pričom rovnako došlo k vyrubeniu súdneho poplatku za žalobu a k následnému zastaveniu konania. Krajský súd v Trnave v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že "pohľadávka žalobcu v 1. rade je pohľadávkou vzniknutou z pôžičky medzi dvomi fyzickými osobami, žalobca v 1. rade teda nie je v tomto vzťahu spotrebiteľom. Postúpenie pohľadávky žalobcom v 1. rade občianskemu združeniu zaoberajúcemu sa ochranou spotrebiteľa nemalo nič spoločné s ochranou spotrebiteľa ani s vlastným fungovaním občianskeho združenia. Išlo o čisto účelové postúpenie pohľadávky, keď jediným cieľom bolo vyhnutie sa plateniu vyrubeneho súdneho poplatku využitím osobitného postavenia občianskeho združenia na ochranu spotrebiteľa." V prejednávanej veci ide o analogický prípad, ako ten, ktorým sa zaoberal Krajský súd v Trnave. Žalobcovi ako ekologickej

organizácii bola postúpená pohľadávka titulom bezdôvodného obohatenia spočívajúceho v omylom zaslaných platbách. Predmet sporu nesúvisí s účelom, na ktorý bol žalobca zriadený, a to s ochranou životného prostredia. Z uvedeného dôvodu je súd názoru, že v danom prípade sa oslobodenie od súdneho poplatku v zmysle § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 71/1992 Zb. na žalobcu nevzťahuje. V krajných prípadoch by mohlo dôjsť k zneužívaniu citovaného ustanovenia, kedy by boli vymedzeným subjektom postupované pohľadávky, ktoré by boli následne uplatňované súdnou cestou s úmyslom vyhnúť sa plateniu súdnych poplatkov.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia súd vyhodnotil sťažnosť proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka ako nedôvodnú, a preto ju zamietol.

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolanie nie je prípustné.